

BLOG Slechthorend in coronatijd

Mariëtte Spierings 01-11-2020

Voor de gemeente Amsterdam mocht ik meewerken aan een filmpje over wat de anderhalve metersamenleving betekent voor mensen met een auditieve beperking.

Ik ben al mijn hele leven ernstig slechthorend en red mij – met de nodige hulpmiddelen en heel veel energie - prima in de goedgevoelde maatschappij. Mits ik kan spraak afzien. Ik was dan ook niet blij toen de eerste mondkapjes in het straatbeeld verschenen. Sindsdien ben ik aan het lobbyen voor doorzichtige mondkapjes, met helaas nog matig resultaat.

Ik heb zelf een heel arsenaal aan doorzichtige mondkapjes aangeschaft, via internet is van alles te vinden. Het valt op, ik zie de mensen kijken. En soms zegt iemand er ook iets over. Wat precies weet ik niet, want ik versta hen niet met hun dichte mondkapjes. Af en toe ontstaat er een gesprekje, dan doen mensen hun mondkapje naar beneden en zeggen hoe goed ze het vinden dat ik een doorzichtig mondkapje draag. Sja...denk ik dan, maar jij zou het moeten dragen voor mij hè, dan heeft het zin. En als de gelegenheid het toe laat dan zeg ik het ook.

Ik juich het dus van harte toe dat de gemeente Amsterdam werk maakt van inclusie voor mensen met een beperking en werkte graag mee aan het filmpje waarin de Amsterdammer de obstakels ziet en gevraagd wordt rekening te houden met iemand met een auditieve beperking.

Wouter kwam filmen en vriendin Mientje deed mee. Na een voorgesprek gingen we op pad. Eerste obstakel: het OV. We gaan met de pont naar de overkant van het IJ om daar te wandelen en ergens koffie te drinken. Natuurlijk moeten we allemaal een mondkapje op. Wat ik al vaker heb meegemaakt gebeurt ook nu. Want wat doe je als je onderweg bent als vriendinnen? Je gaat kletsen. Ik ben geneigd iets tegen haar te zeggen maar weet dat ik haar antwoord niet zal verstaan, dus ik zeg niks. Dan zegt zij iets tegen mij. Ik haal mijn schouders op en hef mijn handen vragend op. O ja, zegt ze, en doet haar mondkapje naar beneden om te zeggen wat ze kwijt wil. Zo zal het de hele tijd gaan, want onze mond 10 minuten houden, dat kunnen we niet. Hilarisch.

De volgende stop is een koffie afhaalpunt. Natuurlijk heeft de verkoopster een mondkapje op. Ik bestel 2 koffie en kan zo ongeveer wel raden wat de verkoopster zal gaan zeggen, maar toch is het

vervelend. Ik zeg haar dat ik slechthorend ben en vraag haar of ze het mondkapje naar beneden wil doen. Dat is geen probleem. Er zijn geen andere klanten en er is voldoende afstand. Omdat er muziek aanstaat is het voor mij desondanks lastig om haar te verstaan, zoals elke slechthorende weet, ik moet me inspannen en haar mond goed zien.

Vervolgens koop ik een broodje bij de bakker. Ik heb bij mezelf al bespeurd dat ik inmiddels wel drie keer nadenk voor ik naar een winkel ga. Al die mondkapjes om me heen geven me een vervelend gevoel. Stel dat iemand iets tegen me gaat zeggen? En ik weet niet waar het over gaat? Wat doe ik dan? Dan red ik het niet met de stukjes die ik versta en de stukjes die ik daar normaal nog bij puzzel om er zo een geheel van te maken. Dat is zonder mondkapjes al moeilijk. Ik denk aan toen ik onlangs bij de Hema iets moest terugbrengen. Een medewerkster met een mondkapje achter een scherm hielp mij gedienstig. Toen ik zei dat ik slechthorend ben kwam ze naar voren met haar hoofd en ging harder praten. Ik probeerde uit te leggen dat dat niet hielp, maar ze bleef zelf praten, wat ik dus niet verstond. Toen ik er tussen kon komen en zei dat ik haar mond moet zien om haar te kunnen verstaan deed ze onmiddellijk haar mondkapje naar beneden en hielp mij heel vriendelijk. Waarmee weer duidelijk werd dat mensen vaak geen idee hebben hoe belangrijk het mondbeeld is. En neem het ze maar eens kwalijk, horen doe je toch met je oren? Het is ook moeilijk voor te stellen dat je naast horen ook moet zien wat iemand zegt.

Terug nu naar de bakker. Scherm, mondkapje, ruim anderhalve meter afstand. Het bereik van een hoortoestel is ongeveer anderhalve meter. Ik doe mijn bestelling en krijg een vraag terug. Dan zeg ik dat ik slechthorend ben, waarop hij meteen zijn mondkapje naar beneden doet en een stap naar achteren. Ik ben blij met zijn welwillendheid, hij snapt het. Maar het is een beetje donker in de winkel en hij is verder naar achteren gaan staan, dus het is toch nog lastig om hem goed te verstaan. Gelukkig laat het gesprek zich wel zo'n beetje raden en kan er niet veel mis gaan. Ik bedank hem vriendelijk voor de medewerking.

Wouter is tevreden, volgens hem staat er wel op wat nodig is om Amsterdammers inzicht te geven. Dan word ik nog geïnterviewd en vertel over de impact van slechthorend zijn. Ik vertel hoe belangrijk ik het vind dat mensen een beetje proberen te begrijpen wat het betekent om slechthorend te zijn. Er zijn 1,7 miljoen slechthorenden in Nederland, 90.000 wonen in Amsterdam. Slechthorend zijn is een onzichtbare beperking, je ziet het niet aan iemands neus. Het is vaak heel lastig om er aandacht voor te vragen. Als je om herhaling vraagt wordt men al snel ongeduldig, of zegt; "Laat maar", of gaat verder in gesprek met iemand anders. Elke slechthorende kent deze ervaring, ook in eigen kring, en elke goed horende Amsterdammer kent wel iemand die minder goed hoort. Beide zullen zich een situatie voor de geest kunnen halen waarin dit is voorgekomen. Ik spreek veel slechthorenden die niet meer naar familiebijeenkomsten of feestjes gaan omdat ze toch niet mee kunnen doen. Vanwege corona is dat probleem inmiddels niet meer zo aanwezig, al kunnen we daar moeilijk blij om zijn.

Tot slot mag ik mij voor de camera nog tot de Amsterdammers richten met een korte boodschap. Dat moest een paar keer over, opeens was ik me bewust van de camera en mijn spontaniteit kwijt. Ik weet ook niet meer precies wat ik heb gezegd, maar het zal zoiets zijn als:
Lieve Amsterdammers, de anderhalve metersamenleving heeft voor slechthorenden extra gevolgen. Door de mondkapjes kunnen wij u vaak niet verstaan. Als u dat merkt, wilt u dan alstublieft vragen: "Wat heeft u nodig om mij te verstaan?" Of trek uw mondkapje even naar beneden, als wij uw mond zien gaat het beter. Enne....heb geduld. DANK U WEL !